

Βρυξέλλες, 2 Ιουλίου 2026
(OR. en)

11490/26

Διοργανικός φάκελος:
2026/0178 (NLE)

ENV 902
PECHE 281

ΠΡΟΤΑΣΗ

Αποστολέας:	Για τη Γενική Γραμματέα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, η κα Martine DEPREZ, Διευθύντρια
Ημερομηνία Παραλαβής:	2 Ιουλίου 2026
Αποδέκτης:	κα Thérèse BLANCHET, Γενική Γραμματέας του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης
Αριθ. εγγρ. Επιτρ.:	COM(2026) 333 final
Θέμα:	Πρόταση ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ σχετικά με τη θέση που πρέπει να ληφθεί, εξ ονόματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όσον αφορά θέματα που εμπίπτουν στην αρμοδιότητά της, στις τρεις επόμενες συνόδους της Διεθνούς Επιτροπής Φαλαινοθηρίας, συμπεριλαμβανομένων των σχετικών μεταξύ συνόδων συνεδριάσεων

Διαβιβάζεται συνημμένως στις αντιπροσωπίες το έγγραφο - COM(2026) 333 final.

σνημμ.: COM(2026) 333 final

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 2.7.2026
COM(2026) 333 final

2026/0178 (NLE)

Πρόταση

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

σχετικά με τη θέση που πρέπει να ληφθεί, εξ ονόματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όσον αφορά θέματα που εμπίπτουν στην αρμοδιότητά της, στις τρεις επόμενες συνόδους της Διεθνούς Επιτροπής Φαλαινοθηρίας, συμπεριλαμβανομένων των σχετικών μεταξύ συνόδων συνεδριάσεων

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

1. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

Η παρούσα πρόταση αφορά την απόφαση για τον καθορισμό της θέσης που πρέπει να ληφθεί εξ' ονόματος της Ένωσης στις επόμενες τρεις συνόδους της Διεθνούς Επιτροπής Φαλινοθηρίας (ΔΕΦ)¹, στο πλαίσιο της Διεθνούς Σύμβασης για τη ρύθμιση της φαλινοθηρίας (ΔΣΡΦ), το 2026, το 2028 και το 2030, συμπεριλαμβανομένων των μεταξύ συνόδων συνεδριάσεων και δράσεων σε σχέση με την προβλεπόμενη έγκριση (1) τροποποιήσεων του προσαρτήματος της ΔΣΡΦ και (2) ψηφισμάτων και αποφάσεων της ΔΕΦ.

2. ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

2.1. Η Διεθνής Σύμβαση για τη ρύθμιση της φαλινοθηρίας (ΔΣΡΦ)

Η Διεθνής Σύμβαση για τη ρύθμιση της φαλινοθηρίας (ΔΣΡΦ) (στο εξής: συμφωνία) αποσκοπεί στη διασφάλιση τόσο της διατήρησης όσο και της βιώσιμης διαχείρισης των φαλινών σε παγκόσμιο επίπεδο. Η συμφωνία άρχισε να ισχύει στις 10 Δεκεμβρίου 1948.

Η ΔΣΡΦ περιλαμβάνει νομικά δεσμευτικό «προσάρτημα»², στο οποίο προσδιορίζονται τα προστατευόμενα και μη προστατευόμενα είδη, τα ανοικτά και κλειστά ύδατα (συμπεριλαμβανομένων των περιοχών-καταφυγίων), και καθορίζονται όρια αλίευσης για την εμπορική φαλινοθηρία και τη φαλινοθηρία που αποσκοπεί στην επιβίωση. Η ΔΣΡΦ ρυθμίζει επίσης τη φαλινοθηρία για σκοπούς επιστημονικής έρευνας. Στο πλαίσιο αυτό, το προσάρτημα προβλέπει ότι οι συμβαλλόμενες κυβερνήσεις οφείλουν να υποβάλλουν τις προτάσεις για έκδοση αδειών για επιστημονικούς σκοπούς προς έλεγχο από την επιστημονική επιτροπή πριν από τη χορήγησή τους. Οι άδειες εκδίδονται από μεμονωμένες χώρες.

Στο πλαίσιο της ΔΣΡΦ και σε ολόκληρη την παρούσα πρόταση, κάθε αναφορά σε «φάλαινες» νοείται ως αναφορά στα είδη που παρατίθενται στο μέρος I του προσαρτήματος της ΔΣΡΦ (όλες οι μπαλενοφάλαινες συν τις φάλαινες-φουσητήρες³). Όλες οι άλλες οδοντωτές φάλαινες, συμπεριλαμβανομένων των δελφινιών, των φωκαινών και των οδοντοκητών, όπως τα μαυροδέλφια και τα δελφίνια-πιλότοι, δεν εμπίπτουν στο πεδίο του προσαρτήματος.

Αντίθετα, η χρήση του όρου «κητώδη» στην παρούσα πρόταση είναι σκόπιμη για την αναφορά σε ολόκληρη την τάξη των Cetacea⁴, συμπεριλαμβανομένων των μικρών κητωδών (δελφίνια, φώκαινες και άλλες οδοντωτές φάλαινες), τόσο για λόγους ευθυγράμμισης με το ευρύτερο πεδίο προστασίας του ενωσιακού δικαίου όσο και επειδή τα επικουρικά όργανα, τα ταμεία και άλλες πρωτοβουλίες της ΔΕΦ ασχολούνται με ζητήματα διατήρησης και διαχείρισης που αφορούν όλα τα κητώδη.

¹ <https://archive.iwc.int/?r=3607>.

² <https://archive.iwc.int/?r=3606>.

³ Οι φουσητήρες είναι οδοντωτές φάλαινες. Άλλες οδοντωτές φάλαινες είναι η φάλαινα beaked, η φάλαινα bottlenose, η φάλαινα-δολοφόνος και η φάλαινα-πιλότος. Βλ. προσάρτημα της ΔΣΡΦ, μέρος I. «Ερμηνεία».

⁴ Η τάξη Cetacea περιλαμβάνει όλες τις φάλαινες, τα δελφίνια και τις φώκαινες και υποδιαιρείται στις δύο προαναφερθείσες υποτάξεις: τις μπαλενοφάλαινες και τις οδοντωτές φάλαινες. Αυτές οι υποτάξεις περιλαμβάνουν συνδυαστικά 90+ υφιστάμενα είδη που απαντούν στους ωκεανούς παγκοσμίως.

Επιπλέον, η χρήση του όρου «φαλαινοθηρία» σε ολόκληρη την παρούσα πρόταση διέπεται από το ενωσιακό δίκαιο, ιδίως την οδηγία για τους οικοτόπους⁵, υπό την έννοια ότι περιλαμβάνει την εκ προθέσεως παρενόχληση, σύλληψη ή θανάτωση κητωδών.

Η συμμετοχή στη ΔΣΡΦ περιορίζεται στις κυβερνήσεις και, ως εκ τούτου, η Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ) έχει μόνο καθεστώς παρατηρητή⁶. Επί του παρόντος, 24 κράτη μέλη της ΕΕ είναι συμβαλλόμενα μέρη της συμφωνίας⁷.

2.2. Η Διεθνής Επιτροπή Φαλαινοθηρίας (ΔΕΦ)

Ο φορέας που ρυθμίζει την εφαρμογή της ΔΣΡΦ είναι η ΔΕΦ, η οποία πραγματοποιεί συνόδους ανά διετία. Σύμφωνα με το άρθρο ΙΙΙ παράγραφος 1 της ΔΣΡΦ, η ΔΕΦ αποτελείται από ένα μέλος από κάθε συμβαλλόμενη κυβέρνηση και κάθε μέλος έχει μία ψήφο. Η ΔΕΦ ασκεί τις βασικές της αρμοδιότητες, που συνίστανται τόσο στη βιώσιμη διαχείριση όσο και στη διατήρηση, μέσω της πραγματοποίησης τροποποιήσεων στο προσάρτημα της ΔΣΡΦ, ανταποκρινόμενη σε αιτήματα των συμβαλλόμενων κυβερνήσεων. Για την έγκριση των τροποποιήσεων απαιτείται πλειοψηφία τριών τετάρτων των μελών της ΔΕΦ που ψηφίζουν (άρθρο ΙΙΙ παράγραφος 2 σε συνδυασμό με το άρθρο V της ΔΣΡΦ). Σύμφωνα με το άρθρο ΙΙΙ παράγραφος 2 της ΔΣΡΦ, άλλες αποφάσεις της ΔΕΦ λαμβάνονται με απλή πλειοψηφία των μελών της ΔΕΦ που ψηφίζουν.

2.3. Η προς έκδοση πράξη της ΔΕΦ

Η προτεινόμενη απόφαση του Συμβουλίου αφορά τις ακόλουθες κατηγορίες πράξεων προς έκδοση από τη ΔΕΦ κατά τις επόμενες τρεις διετείς συνόδους της (οι οποίες πρόκειται να πραγματοποιηθούν το 2026, το 2028 και το 2030) και τις σχετικές μεταξύ συνόδων συνεδριάσεις (στο εξής: προς έκδοση πράξεις):

- 1. Τροποποιήσεις στο προσάρτημα της ΔΣΡΦ**, οι οποίες είναι νομικά δεσμευτικές για τις συμβαλλόμενες κυβερνήσεις εντός ενενήντα ημερών από τη γνωστοποίηση από τη γραμματεία της ΔΕΦ⁸, όπως η διατήρηση ή η παράταση του μορατόριουμ στην εμπορική φαλαινοθηρία, η δημιουργία ή η τροποποίηση καταφυγίων φαλαινών και ο καθορισμός διατάξεων για τη φαλαινοθηρία που αποσκοπεί στην επιβίωση των αυτοχθόνων πληθυσμών·
- 2. Ψηφίσματα, συστάσεις και αποφάσεις της ΔΕΦ**, για παράδειγμα σχετικά με τη θέσπιση μέτρων διατήρησης και καλής διαβίωσης των κητωδών, τη συμμόρφωση, την επιβολή και την εφαρμογή των διατάξεων του προσαρτήματος, τη διαπίστευση παρατηρητών, τη συμμετοχή της κοινωνίας των πολιτών και τις μεταρρυθμίσεις στον τομέα της διακυβέρνησης.

⁵ ΕΕ L 206 της 22.7.1992, σ. 7.

⁶ Για να επιτραπεί στην ΕΕ να γίνει μέλος απαιτείται τροποποίηση της ΔΣΡΦ και, κατ' επέκταση, επικύρωση πρωτοκόλλου από όλες τις συμβαλλόμενες κυβερνήσεις της ΔΕΦ. Το 1992 η Επιτροπή ενέκρινε πρόταση για τη διαπραγμάτευση της προσχώρησης της ΕΕ στη σύμβαση, ωστόσο το Συμβούλιο δεν έδωσε συνέχεια σ' αυτήν (σχέδιο απόφασης του Συμβουλίου με την οποία εξουσιοδοτείται η Επιτροπή να διαπραγματευθεί, εξ ονόματος της Κοινότητας, πρωτόκολλο για την τροποποίηση της Διεθνούς Σύμβασης για τη ρύθμιση της φαλαινοθηρίας, Ουάσιγκτον, 2 Δεκεμβρίου 1946) [COM(1992) 316 τελικό].

⁷ Αυστρία, Βέλγιο, Βουλγαρία, Γαλλία, Γερμανία, Δανία, Εσθονία, Ιρλανδία, Ισπανία, Ιταλία, Κάτω Χώρες, Κροατία, Κύπρος, Λιθουανία, Λουξεμβούργο, Ουγγαρία, Πολωνία, Πορτογαλία, Ρουμανία, Σλοβακία, Σλοβενία, Σουηδία, Τσεχία και Φινλανδία.

⁸ Άρθρο Ι παράγραφος 1 σε συνδυασμό με το άρθρο V παράγραφος 3 της ΔΣΡΦ.

3. ΘΕΣΗ ΠΟΥ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΛΗΦΘΕΙ ΕΞ ΟΝΟΜΑΤΟΣ ΤΗΣ ΈΝΩΣΗΣ

3.1. Περιεχόμενο και λόγοι της προτεινόμενης θέσης που πρέπει να ληφθεί εξ ονόματος της Ένωσης

3.1.1. Εμπορική φαλαινοθηρία, παράκτια φαλαινοθηρία μικρής κλίμακας και κριτήρια για επιστημονικές άδειες

Η ΔΕΦ ρυθμίζει την εμπορική φαλαινοθηρία. Το 1982 αποφάσισε να επιβληθεί μορατόριουμ στην εμπορική θήρευση όλων των ειδών και πληθυσμών φαλαινών από το 1986 και μετά⁹.

Η Ένωση θα πρέπει να στηρίζει τη διατήρηση και την πλήρη εφαρμογή του μορατόριουμ στην εμπορική φαλαινοθηρία. Εδώ και σχεδόν τέσσερις δεκαετίες, το μορατόριουμ έχει διαδραματίσει καίριο ρόλο στην προστασία των πληθυσμών φαλαινών. Έχει παράσχει ζωτικής σημασίας προστασία στις φάλαινες, βοηθώντας ορισμένους πληθυσμούς να ανακάμψουν. Άλλοι πληθυσμοί παραμένουν αποδεκατισμένοι λόγω του αυξανόμενου αριθμού απειλών που δεν σχετίζονται με τη φαλαινοθηρία, όπως, μεταξύ άλλων, η εμπλοκή σε αλιευτικά εργαλεία, οι προσκρούσεις σε πλοία, η ρύπανση (όπως ο υποθαλάσσιος θόρυβος και τα πλαστικά) και η υποβάθμιση των οικοτόπων. Ως εκ τούτου, η προστασία των πληθυσμών αυτών από την πρόσθετη πίεση που θα ασκήσει η εμπορική θήρευση στο μέλλον έχει κρίσιμη σημασία για την ανάκαμψή τους.

Επιπρόσθετα, η Ένωση θα πρέπει να επιμείνει αυστηρά στην εφαρμογή της αναθεωρημένης διαχειριστικής διαδικασίας (RMP) της ΔΕΦ, όπως συνιστά η επιστημονική επιτροπή της ΔΕΦ, ως βασικού στοιχείου για την πρόληψη υπερβολικών ορίων αλίευσης. Παρότι η Ισλανδία, η Νορβηγία και η Ιαπωνία, οι οποίες καθορίζουν ανεξάρτητα τα οικεία όρια αλίευσης, ισχυρίζονται ότι οι μέθοδοί τους για την εκτίμηση των βιώσιμων ορίων αλίευσης για τη φαλαινοθηρία ευθυγραμμίζονται με εκείνες που ανέπτυξε η ΔΕΦ, θα πρέπει να σημειωθεί ότι κανένα από τα όρια αλίευσης που εφαρμόζουν δεν έχει καθοριστεί ή εγκριθεί μέσω της αναθεωρημένης διαχειριστικής διαδικασίας της ΔΕΦ, η οποία απηχεί περισσότερο την αρχή της προφύλαξης¹⁰.

Θα πρέπει να χρησιμοποιούνται αποτελεσματικά εθνικά εργαλεία που θα πρέπει να διασφαλίζουν ότι οι υποχρεώσεις που απορρέουν από το μορατόριουμ μεταφράζονται σε πραγματική συμμόρφωση. Επομένως, η Ένωση θα πρέπει επίσης να στηρίζει και να προωθήσει τη θέσπιση συμπληρωματικών μέτρων συμμόρφωσης από τα συμβαλλόμενα μέρη, μεταξύ των οποίων:

- Έλεγχοι του κράτους λιμένα: Άρνηση εισόδου, εκφόρτωσης, ανεφοδιασμού ή άλλων υπηρεσιών σε οποιοδήποτε σκάφος επιδίδεται σε εμπορικές φαλαινοθηρικές δραστηριότητες οι οποίες δεν έχουν εγκριθεί από τη ΔΕΦ.
- Εθνικές απαγορεύσεις: Εθνικές νομικές διατάξεις που απαγορεύουν σε φορείς εκμετάλλευσης υπό τη δικαιοδοσία κράτους μέλους να συμμετέχουν, να στηρίζουν ή

⁹ Βλ. προσάρτημα της ΔΣΡΦ, παράγραφος 10 στοιχείο δ) (για την επιβολή προσωρινής αναστολής δραστηριοτήτων στη σύλληψη, τη θανάτωση ή την επεξεργασία των φαλαινών, εκτός από τις φάλαινες minke, από πλοία-εργοστάσια ή φαλαινοθηρικά που συνδέονται με πλοία-εργοστάσια) και παράγραφος 10 στοιχείο ε) (για τον καθορισμό μηδενικών ορίων σύλληψης από όλα τα αποθέματα για την πελάγια και την παράκτια περίοδο του 1986 και εφεξής).

¹⁰ Για παράδειγμα, τον Φεβρουάριο του 2025 το προεδρείο της ΔΕΦ σημείωσε ότι η επιστημονική επιτροπή της ΔΕΦ διαφωνεί με τους αντίστοιχους ισχυρισμούς της Ιαπωνίας. Έκθεση συνεδρίασης του προεδρείου της ΔΕΦ, 6 Φεβρουαρίου 2025, <https://archive.iwc.int/?r=22535>.

να χρηματοδοτούν δραστηριότητες εμπορικής φαλαινοθηρίας κατά παράβαση του μορατόριουμ.

Οι υποστηρικτές της φαλαινοθηρίας δίνουν συχνά έμφαση στο αφήγημα ότι το μορατόριουμ στην εμπορική φαλαινοθηρία έχει προκαλέσει αδικαιολόγητες δυσκολίες σε ορισμένες τοπικές παράκτιες κοινότητες που εξαρτώνται από τη φαλαινοθηρία για διατροφικούς και πολιτισμικούς σκοπούς. Σ' αυτό το επιχείρημα στηρίχθηκαν οι προηγούμενες προσπάθειες της Ιαπωνίας να πείσει τη ΔΕΦ να αναγνωρίσει την παράκτια φαλαινοθηρία μικρής κλίμακας¹¹, κάτι που θα επέτρεπε ουσιαστικά τη μερική άρση του μορατόριουμ. Στο ίδιο πλαίσιο εντάσσονται και οι προτάσεις που παρουσιάζουν τη φαλαινοθηρία ως απαραίτητη για την επισιτιστική και διατροφική ασφάλεια, υποστηρίζοντας ότι η ΔΕΦ πρέπει να αναγνωρίσει τις φάλαινες ως βιώσιμη πηγή τροφίμων.

Η ΕΕ θα πρέπει να υποστηρίξει την άποψη ότι τα μέτρα διατήρησης, συμπεριλαμβανομένου του μορατόριουμ, δεν απειλούν την επισιτιστική ασφάλεια, αλλά αντίθετα διασφαλίζουν τη μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα των θαλάσσιων οικοσυστημάτων. Επιπλέον, τα ζητήματα επισιτιστικής ασφάλειας αντιμετωπίζονται ήδη από τον Οργανισμό Τροφίμων και Γεωργίας των Ηνωμένων Εθνών και η αναγνώριση των φαλαινών ως πηγής τροφίμων στο πλαίσιο της ΔΕΦ θα άλλαζε σημαντικά την εντολή του οργανισμού. Έχει κρίσιμη σημασία η ΔΕΦ να συνεχίσει να εστιάζει στη διαχείριση των πληθυσμών φαλαινών κατά τρόπο που να στηρίζει την υγεία και τη βιωσιμότητα των οικοσυστημάτων, αντί να υποστηρίζει την εμπορική φαλαινοθηρία υπό το πρόσχημα της επισιτιστικής ασφάλειας.

Στο πλαίσιο αυτό, η Ένωση θα πρέπει να αντιταχθεί σε προτάσεις για την καθιέρωση νέων κατηγοριών φαλαινοθηρίας και να υποστηρίξει την κρίση του Διεθνούς Δικαστηρίου στην απόφασή του της 31ης Μαρτίου 2014 σχετικά με τη φαλαινοθηρία στην Ανταρκτική¹², σύμφωνα με την οποία βάσει της συμφωνίας η φαλαινοθηρία διακρίνεται σε τρεις κατηγορίες: την εμπορική φαλαινοθηρία και τη φαλαινοθηρία που αποσκοπεί στην επιβίωση των αυτοχθόνων πληθυσμών (και οι δύο καλύπτονται από το προσάρτημα) και τη φαλαινοθηρία μετά από χορήγηση ειδικής άδειας σύμφωνα με το άρθρο VIII. Με τον τρόπο αυτόν θα αποφευχθούν τα «παραθυράκια» στην απαγόρευση της εμπορικής φαλαινοθηρίας.

Όσον αφορά τη φαλαινοθηρία μετά από χορήγηση ειδικής άδειας ή τη φαλαινοθηρία για επιστημονικούς σκοπούς, η Ένωση θα πρέπει να παραμείνει σταθερή στη θέση ότι το άρθρο VIII, το οποίο επιτρέπει τη φαλαινοθηρία με ειδική άδεια, δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί για να δικαιολογηθεί η φαλαινοθηρία που ασκείται πρωτίστως για εμπορικούς σκοπούς. Η κατάχρηση του άρθρου αντιβαίνει στο πνεύμα του μορατόριουμ και στη βούληση της ΔΕΦ όπως αυτή έχει εκφραστεί στο πλαίσιο διαφόρων ψηφισμάτων.

Οι προτάσεις για έκδοση ειδικών αδειών φαλαινοθηρίας, για να θεωρηθούν από την ΕΕ σύννομες βάσει του άρθρου VIII, πρέπει να πληρούν τα κριτήρια που καθόρισε το Διεθνές Δικαστήριο. Αυτό σημαίνει αυστηρή συμμόρφωση με την απόφαση 2014-5 σχετικά με την άσκηση φαλαινοθηρίας μετά από χορήγηση ειδικής άδειας¹³, η οποία προβλέπει ότι για την έκδοση ειδικής άδειας πρέπει να πληρούνται σωρευτικά δύο προϋποθέσεις: η θανατηφόρος δειγματοληψία να συνιστά «επιστημονική έρευνα» και να πραγματοποιείται μόνο «για τους

¹¹ Η παράκτια φαλαινοθηρία μικρής κλίμακας είναι ένα είδος φαλαινοθηρίας που χαρακτηρίζεται από τη χρήση μικρών σκαφών για τη θήρευση φαλαινών (φαλαινών minke και άλλων μικρών φαλαινών) σε ημερήσια ταξίδια σε εθνικά ύδατα για εμπορικούς σκοπούς.

¹² Φαλαινοθηρία στην Ανταρκτική (Αυστραλία κατά Ιαπωνίας: παρέμβαση της Νέας Ζηλανδίας), απόφαση, Συλλογή νομολογίας του Διεθνούς Δικαστηρίου 2014, σκέψεις 229-230, <https://www.icj-cij.org/sites/default/files/case-related/148/148-20140331-JUD-01-00-EN.pdf>.

¹³ <https://archive.iwc.int/pages/download.php?ref=3723&ext=pdf&alternative=2971&noattach=true&k=>.

σκοπούς» της έρευνας αυτής.

Στην πράξη, αυτό σημαίνει ότι η επιστημονική επιτροπή πρέπει να είναι πεπεισμένη ότι κάθε συμβαλλόμενο μέρος που επιθυμεί να εκδώσει ειδικές άδειες: i) έχει αποδείξει ότι οι προσδοκώμενες εκροές του έργου μπορούν να θεωρηθούν δικαιολογημένα ως επιστημονική έρευνα· ii) έχει εξετάσει προσεκτικά αν ο στόχος της έρευνας θα μπορούσε να επιτευχθεί με τη χρήση μη θανατηφόρου δειγματοληψίας· iii) έχει καταλήξει στο συμπέρασμα ότι αυτό δεν είναι εφικτό· και iv) έχει αποδείξει ότι τα προτεινόμενα μεγέθη του δείγματος συνδέονται αυστηρά με τις επιστημονικές ανάγκες και δεν είναι μεγαλύτερα από αυτά που ευλόγως δικαιολογεί ο επιστημονικός στόχος.

Κανένα από τα τρία κράτη για τα οποία η απόφαση σχετικά με τη φαλινοθηρία στην Ανταρκτική είναι δεσμευτική (Αυστραλία, Ιαπωνία, Νέα Ζηλανδία) δεν ζήτησε ποτέ αναθεώρηση ή ερμηνεία της κρίσης του Δικαστηρίου σχετικά με την αρμοδιότητα της ΔΕΦ. Η σιωπή τους συνιστά σιωπηρή συμφωνία ότι η ΔΕΦ μπορεί νομίμως να συμμετέχει στον διάλογο και να ρυθμίζει τη φαλινοθηρία που ασκείται μετά από χορήγηση ειδικής άδειας. Ως εκ τούτου, η Ένωση θα πρέπει να συνεχίσει να υποστηρίζει προσεγγίσεις που διασφαλίζουν ότι κάθε ειδική άδεια, προτού εκδοθεί, εξετάζεται από την επιστημονική επιτροπή της ΔΕΦ και από την ίδια τη ΔΕΦ και ότι συμμορφώνεται με τις συστάσεις τους.

3.1.2. Διατήρηση και καλή διαβίωση

Το 2003 συστάθηκε στο πλαίσιο της συμφωνίας επιτροπή διατήρησης, η οποία συνεργάζεται στενά με την επιστημονική επιτροπή για την αντιμετώπιση μιας σειράς απειλών για τις φάλαινες και τους οικοτόπους τους. Το 2016 εγκρίθηκε στρατηγικό σχέδιο (2016-2026)¹⁴, συνοδευόμενο από πρόγραμμα εργασίας¹⁵, στο οποίο προσδιορίζονται οι κυριότερες απειλές για τα κητώδη (προσκρούσεις σε πλοία, θαλάσσια απορρίμματα, παρεμπόδιση αλίευση, ήχοι ανθρωπογενούς προέλευσης, χημική ρύπανση και κλιματική αλλαγή) και οι δράσεις προτεραιότητας (παρατήρηση φαλαινών σε βιώσιμη βάση, σχέδια διαχείρισης για τη διατήρηση των φαλαινών, καταφύγια, συλλογή δεδομένων και υποβολή εκθέσεων).

Η Ένωση, στο πλαίσιο της ισχυρής δέσμευσης της πολιτικής της υπέρ της διατήρησης, θα πρέπει να συνεχίσει να υποστηρίζει όλες τις προτάσεις για δημιουργία καταφυγίων φαλαινών¹⁶. Για την έγκριση των προτάσεων αυτών απαιτείται η τροποποίηση του προσαρτήματος με πλειοψηφία τριών τετάρτων. Για την εξασφάλιση τέτοιας πλειοψηφίας θα απαιτηθούν ενεργές προπαρασκευαστικές συζητήσεις με τους βασικούς υποστηρικτές της φαλινοθηρίας, δηλαδή εκείνους που εκφράζουν αντιρρήσεις και επιφυλάξεις και τον ευρύτερο συνασπισμό κρατών που κινητοποιούνται από υποστηρικτές της φαλινοθηρίας, οι οποίοι συχνά καταψηφίζουν τις εν λόγω τροποποιήσεις.

Η Ένωση θα πρέπει επίσης να ενθαρρύνει την ενίσχυση της διαφάνειας όσον αφορά τις προτάσεις για τα καταφύγια. Οι διατάξεις του προσαρτήματος που αφορούν τα καταφύγια υπάγονται επί του παρόντος στο τμήμα III του προσαρτήματος με τίτλο «Σύλληψη». Η Ένωση θα πρέπει να ενθαρρύνει τη ΔΕΦ να εντάξει τις διατάξεις αυτές σε χωριστό τμήμα του προσαρτήματος.

¹⁴ <https://archive.iwc.int/?r=22234>.

¹⁵ <https://archive.iwc.int/pages/view.php?ref=19861&k=>.

¹⁶ Δύο καταφύγια —το καταφύγιο του Ινδικού Ωκεανού και το καταφύγιο του Νότιου Ωκεανού— έχουν επί του παρόντος οριστεί από τη ΔΕΦ, τα οποία αμφότερα απαγορεύουν την εμπορική φαλινοθηρία. Τα τελευταία χρόνια έχει υποβληθεί κατ' επανάληψη στη ΔΕΦ πρόσθετη πρόταση για τη δημιουργία καταφυγίου στον Νότιο Ατλαντικό Ωκεανό, αλλά μέχρι στιγμής δεν έχει συγκεντρώσει την απαιτούμενη πλειοψηφία των τριών τετάρτων.

Επιπρόσθετα, θα πρέπει να υποστηριχθούν οι προτάσεις της ΔΕΦ που αποσκοπούν στη βελτίωση της καλής διαβίωσης των φαλαινών. Οι εργασίες για την καλή διαβίωση μπορεί να περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, τις εμπλοκές, τις προσκρούσεις σε πλοία, τις μαζικές προσαράξεις, την παρατήρηση φαλαινών, την ηχορύπανση, τη βελτίωση των μεθόδων θανάτωσης και ευθανασίας.

Η ΔΕΦ ασχολείται επίσης με ζητήματα που αφορούν τις ασθένειες των κητωδών, ιδίως με όσες μπορεί να σχετίζονται με ανθρώπινες δραστηριότητες και όσες μπορεί να είναι μεταδοτικές από τα ζώα στον άνθρωπο και αντίστροφα. Οι ασθένειες αυτές θα μπορούσαν να συνιστούν κίνδυνο για τους αυτόχθονες πληθυσμούς που θηρεύουν φάλαινες για την επιβίωσή τους, ως συνέπεια της κατανάλωσης προϊόντων φάλαινας που προέρχονται από θηρευτικές δραστηριότητες που δεν ασκούνται για εμπορικούς σκοπούς. Η Ένωση θα πρέπει να στηρίξει τις σχετικές συζητήσεις εάν έχουν επιστημονική βάση και η ενασχόληση της ΔΕΦ με τα ζητήματα αυτά προσδίδει προστιθέμενη αξία στις εργασίες που διεξάγονται σε άλλα φόρουμ.

3.1.3. Φαλαιοθηρία που αποσκοπεί στην επιβίωση των αυτοχθόνων πληθυσμών (ASW)

Βάσει της συμφωνίας, η φαλαιοθηρία που αποσκοπεί στην επιβίωση των αυτοχθόνων πληθυσμών αποτελεί κρίσιμη συνιστώσα του ρυθμιστικού πλαισίου της ΔΕΦ από την ίδρυσή της. Στη φαλαιοθηρία που αποσκοπεί στην επιβίωση των αυτοχθόνων πληθυσμών δεν έχει επιβληθεί μορατόριουμ, δεδομένου ότι δεν συνιστά εμπορική φαλαιοθηρία. Η ΔΕΦ προσεγγίζει σταθερά τη θήρευση για λόγους επιβίωσης επεικέστερα από την εμπορική φαλαιοθηρία, επιτρέποντας στους αυτόχθονες πληθυσμούς να συνεχίσουν να εκμεταλλεύονται τις φάλαινες για πολιτιστικούς και διατροφικούς σκοπούς, ακόμη και σε περιόδους κατά τις οποίες η εμπορική φαλαιοθηρία περιοριζόταν ή απαγορευόταν.

Το 2018 η ΔΕΦ, επιδιώκοντας μια πιο συνεκτική, μακροπρόθεσμη και λιγότερο επαχθή προσέγγιση, ενέκρινε νέα μεθοδολογία για τις ποσοστώσεις φαλαιοθηρίας που αποσκοπεί στην επιβίωση των αυτοχθόνων πληθυσμών. Αποφάσισε να καθορίσει όρια αλίευσης για επταετή περίοδο που ανανεώνεται αυτόματα ανά εξαετία, εφόσον πληρούνται ορισμένες προϋποθέσεις. Στις εν λόγω προϋποθέσεις συγκαταλέγονται τα εξής: i) γνωμοδότηση της επιστημονικής επιτροπής ότι τα προτεινόμενα όρια αλίευσης δεν θα βλάψουν τα αποθέματα φαλαινών· ii) επιβεβαίωση ότι δεν ζητούνται αλλαγές ανάλογα με τις ανάγκες· και iii) ότι η σχετική χώρα στην οποία ασκείται φαλαιοθηρία που αποσκοπεί στην επιβίωση των αυτοχθόνων πληθυσμών έχει συμμορφωθεί με εγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα και με τις απαιτήσεις πληροφοριών. Εάν πληρούνται οι προϋποθέσεις αυτές, οι ποσοστώσεις θα ανανεώνονται αυτόματα χωρίς να απαιτούνται περαιτέρω διαπραγματεύσεις¹⁷.

Όσον αφορά τα δικαιώματα των αυτοχθόνων πληθυσμών, η Ένωση προωθεί εδώ και καιρό τον σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων παντού στον κόσμο και έχει θεσπίσει ευρύ φάσμα πολιτικών που σχετίζονται με τους αυτόχθονες πληθυσμούς¹⁸. Η Ένωση συμμετείχε

¹⁷ <https://iwc.int/management-and-conservation/whaling/aboriginal>.

¹⁸ Η ΕΕ υποστήριξε την έκδοση της Διακήρυξης των Ηνωμένων Εθνών για τα δικαιώματα των αυτοχθόνων λαών (ΓΣΗΕ 61/295), στο πλαίσιο της Γενικής Συνέλευσης των Ηνωμένων Εθνών το 2007, και του τελικού εγγράφου (ΓΣΗΕ 69/2) της Παγκόσμιας Διάσκεψης για τους αυτόχθονες πληθυσμούς που πραγματοποιήθηκε στο πλαίσιο της ολομέλειας υψηλού επιπέδου της ΓΣΗΕ το 2014. Και στα δύο έγγραφα τονίζονται τα δικαιώματα των αυτοχθόνων πληθυσμών στους πόρους που χρησιμοποιούν παραδοσιακά και η ανάγκη τα κράτη να προστατεύουν τα δικαιώματα αυτά και να συνεργάζονται και να διαβουλεύονται με τους αυτόχθονες πληθυσμούς. Στις 15 Μαΐου 2017 το Συμβούλιο της ΕΕ εξέδωσε συμπεράσματα (έγγρ. 8814/17, 15 Μαΐου 2017) στα οποία επαναβεβαιώνει τη στήριξή του για τα δικαιώματα των αυτοχθόνων πληθυσμών και αναγνωρίζει ότι υπάρχει περιθώριο να εφαρμοστεί το εν λόγω πλαίσιο πολιτικής πιο αποτελεσματικά κατά την

ενεργά στις συζητήσεις της ΔΕΦ σχετικά με τη φαλαιοθηρία που αποσκοπεί στην επιβίωση των αυτοχθόνων πληθυσμών, προωθώντας μια προσέγγιση με βάση τα δικαιώματα όσον αφορά τις φαλαιοθηρικές δραστηριότητες των αυτοχθόνων πληθυσμών, υποστηρίζοντας βελτιώσεις στη διαδικασία καθορισμού ορίων αλίευσης για τη φαλαιοθηρία που αποσκοπεί στην επιβίωση των αυτοχθόνων πληθυσμών και μέτρα για την ενίσχυση της συμμετοχής των αυτοχθόνων πληθυσμών στη διαδικασία λήψης αποφάσεων της ΔΕΦ. Η Ένωση έχει επίσης εκφράσει την υποστήριξή της για τις προτεινόμενες αλλαγές στην ορολογία της ΔΕΦ, συμπεριλαμβανομένης της αντικατάστασης του αγγλικού όρου «aborigines» με τον όρο «Indigenous Peoples».

Παρότι η Ένωση προάγει τα ανθρώπινα δικαιώματα, συμπεριλαμβανομένων των δικαιωμάτων των αυτοχθόνων πληθυσμών, αναγνωρίζει επίσης ότι τα δικαιώματα αυτά δεν είναι απόλυτα και μπορούν να υπόκεινται σε εύλογους και αιτιολογημένους περιορισμούς, ιδίως όσον αφορά ανησυχίες για τη βιωσιμότητα. Ως εκ τούτου, η Ένωση τονίζει επίσης ότι τυχόν εξαιρέσεις σε σχέση με τη φαλαιοθηρία που αποσκοπεί στην επιβίωση των αυτοχθόνων πληθυσμών πρέπει να είναι σαφώς αιτιολογημένες, αυστηρά μη εμπορικές και βιολογικά βιώσιμες. Η χρήση επιστημονικών πληροφοριών για τη στήριξη των ορίων αλίευσης στο πλαίσιο της φαλαιοθηρίας που αποσκοπεί στην επιβίωση των αυτοχθόνων πληθυσμών ευθυγραμμίζεται με το καθήκον της ΔΕΦ να διασφαλίζει τη βιωσιμότητα των πρακτικών φαλαιοθηρίας και τη διαχείριση των πληθυσμών φαλαινών παγκοσμίως.

Στο πλαίσιο αυτό, η θέση που θα πρέπει να λάβει η Ένωση είναι να στηρίζει τη συνέχιση της εφαρμογής του καθιερωμένου πλαισίου της ΔΕΦ για τη φαλαιοθηρία που αποσκοπεί στην επιβίωση των αυτοχθόνων πληθυσμών, συμπεριλαμβανομένου του επταετούς μηχανισμού καθορισμού ποσοστώσεων και αυτόματης ανανέωσης που εγκρίθηκε το 2018, εφόσον πληρούνται οι συμφωνηθείσες προϋποθέσεις. Η Ένωση θα πρέπει να συνεχίσει να υποστηρίζει μια προσέγγιση με βάση τα δικαιώματα η οποία να αναγνωρίζει τις πολιτισμικές και διατροφικές ανάγκες των αυτοχθόνων πληθυσμών, διασφαλίζοντας παράλληλα ότι τα όρια αλίευσης για τη φαλαιοθηρία που αποσκοπεί στην επιβίωση των αυτοχθόνων πληθυσμών παραμένουν αυστηρά μη εμπορικά, επιστημονικά αιτιολογημένα και βιολογικά βιώσιμα. Η Ένωση θα πρέπει επίσης να συνεχίσει να στηρίζει μέτρα που αποσκοπούν στην ενίσχυση της συμμετοχής των αυτοχθόνων πληθυσμών στις εργασίες και τις διαδικασίες λήψης αποφάσεων της ΔΕΦ καθώς και στη χρήση κατάλληλης ορολογίας που αντικατοπτρίζει τα διεθνή πρότυπα για τα δικαιώματα των αυτοχθόνων πληθυσμών.

3.2. Συνέπεια με άλλες πολιτικές και πρωτοβουλίες της Ένωσης

Η προτεινόμενη θέση αποτελεί εξωτερική προέκταση του εσωτερικού περιβαλλοντικού κεκτημένου της Ένωσης που αφορά τα κητώδη και μέσο για την ενίσχυση της ωκεάνιας διπλωματίας. Για να διασφαλιστεί ότι η διεθνής διακυβέρνηση εξακολουθεί να συνάδει με τα υψηλά πρότυπα της Ένωσης για τη διατήρηση των κητωδών, είναι ιδιαίτερα συναφής ο ακόλουθος μη εξαντλητικός κατάλογος κανονιστικών πράξεων:

- Στο πλαίσιο της οδηγίας για τους οικοτόπους¹⁹: Όλα τα κητώδη είναι είδη του παραρτήματος IV, τα οποία προστατεύονται από την εκ προθέσεως παρενόχληση, σύλληψη ή θανάτωση στα ύδατα της ΕΕ. Η προτεινόμενη θέση διασφαλίζει ότι η προστασία αυτή δεν υπονομεύεται σε διεθνή ή παρακείμενα ύδατα.
- Η ΕΕ, με την αντίθεσή της στην εμπορική φαλαιοθηρία, διατηρεί την απαγόρευση του εμπορίου προϊόντων κητωδών για εμπορικούς σκοπούς στο πλαίσιο του

πολυμερή συνεργασία, συγκεκριμένα μέσω της περαιτέρω ενίσχυσης των ευκαιριών για διάλογο και διαβούλευση σε όλα τα επίπεδα συνεργασίας της ΕΕ.

¹⁹ ΕΕ L 206 της 22.7.1992, σ. 7.

κανονισμού για το εμπόριο άγριας πανίδας και χλωρίδας²⁰ καθώς και της Σύμβασης για το διεθνές εμπόριο ειδών άγριας πανίδας και χλωρίδας που απειλούνται με εξαφάνιση (CITES), της οποίας η Ένωση και τα κράτη μέλη της είναι συμβαλλόμενα μέρη.

- Οι εργασίες της ΔΕΦ για τη διατήρηση συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων καλής περιβαλλοντικής κατάστασης για το θαλάσσιο περιβάλλον, συμπεριλαμβανομένης της θνησιμότητας των κητωδών, οι οποίοι καθορίζονται στην οδηγία-πλαίσιο για τη θαλάσσια στρατηγική²¹ (ΟΠΘΣ).
- Ο κανονισμός για την αποκατάσταση της φύσης²² θέτει νομικά δεσμευτικό στόχο για την αποκατάσταση τουλάχιστον του 20 % των θαλάσσιων περιοχών της Ένωσης έως το 2030. Το σημαντικότερο είναι ότι επιβάλλει την αποκατάσταση των οικοτόπων για τα προστατευόμενα θαλάσσια είδη, συμπεριλαμβανομένων των κητωδών. Η θέση της ΕΕ στο πλαίσιο της ΔΕΦ υποστηρίζει άμεσα αυτούς τους στόχους προωθώντας την εξάλειψη των εξωτερικών πιέσεων (όπως ο θόρυβος και η εμπορική θήρευση) που διαφορετικά θα εμπόδιζαν την ανάκαμψη αυτών των αποκατεστημένων οικοτόπων.
- Η Ένωση αναγνωρίζει τον καίριο ρόλο των κητωδών στον κύκλο των θρεπτικών ουσιών («αντλία της φάλαινας») και στην παγίδευση του άνθρακα στη βιομάζα τους (γαλάζιος άνθρακας). Η θέση της Ένωσης, καθώς τάσσεται υπέρ της προστασίας αυτών των ζωντανών καταβροθρών άνθρακα από τις πιέσεις της φαλαινοθηρίας και της υποβάθμισης του περιβάλλοντος, συμβάλλει στην επίτευξη των στόχων της Ένωσης για φυσική παγίδευση του άνθρακα και, κατ' επέκταση, των στόχων της για κλιματική ουδετερότητα βάσει του ευρωπαϊκού νομοθετήματος για το κλίμα²³.

Επιπρόσθετα, στο πλαίσιο αυτό αξίζει να επισημανθούν οι ακόλουθες πρωτοβουλίες:

- Η στρατηγική της ΕΕ για τη βιοποικιλότητα με ορίζοντα το 2030²⁴ θέτει ως στόχο τη νομική προστασία του 30 % και την αυστηρή προστασία του 10 % των θαλασσών της ΕΕ. Η στήριξη των καταφυγίων και της διαχείρισης με βάση το οικοσύστημα ευθυγραμμίζεται μ' αυτούς τους στόχους.
- Η Ένωση στηρίζει τις προσπάθειες που καταβάλλονται στο πλαίσιο της ΔΕΦ για τη βελτίωση των αποτελεσμάτων των δραστηριοτήτων φαλαινοθηρίας όσον αφορά την καλή διαβίωση, μεταξύ άλλων μέσω της ανάπτυξης και της χρήσης των λιγότερο βάνανυσων διαθέσιμων μεθόδων θήρευσης και θανάτωσης, της μείωσης του χρόνου έως τον θάνατο και της ελαχιστοποίησης του περιττού πόνου, αγωνίας και ταλαιπωρίας. Η προσέγγιση αυτή συνάδει με την ευρύτερη δέσμευση της Ένωσης για την καλή διαβίωση των ζώων και με το άρθρο 13 της ΣΛΕΕ, το οποίο αναγνωρίζει τα ζώα ως ευαίσθητα όντα. Ως εκ τούτου, η Ένωση προωθεί την εφαρμογή των υψηλότερων δυνατών προτύπων καλής διαβίωσης σε σχέση με τις φαλαινοθηρικές δραστηριότητες που επιτρέπονται στο πλαίσιο της ΔΕΦ.

²⁰ ΕΕ L 61 της 3.3.1997, σ. 1.

²¹ ΕΕ L 164 της 25.6.2008, σ. 19.

²² ΕΕ L, 29.7.2024, σ. 14 και 18.

²³ ΕΕ L 243 της 9.7.2021, σ. 3 και 5.

²⁴ COM(2020) 380 final της 20.5.2020, σ. 4.

- Με την υιοθέτηση σταθερής θέσης, πολυετούς χαρακτήρα, στη ΔΕΦ, η Ένωση διασφαλίζει ότι οι διεθνείς δεσμεύσεις της όσον αφορά τα κητώδη ευθυγραμμίζονται με την ολιστική προσέγγιση του ευρωπαϊκού συμφώνου για τους ωκεανούς²⁵ και ότι είναι διαμορφωμένες έτσι ώστε να μπορούν να ενσωματωθούν στην επικείμενη πράξη για τους ωκεανούς. Η θέση της Ένωσης στη ΔΕΦ χρησιμεύει ως στρατηγική γέφυρα μεταξύ της διεθνούς ωκεάνιας διπλωματίας και της διαχείρισης με βάση το οικοσύστημα, καθώς διασφαλίζει ότι η προστασία των κητωδών δεν αντιμετωπίζεται απλώς ως τοπικό ζήτημα διατήρησης, αλλά ως κρίσιμη συνιστώσα της παγκόσμιας υγείας των ωκεανών, της ανθεκτικότητας στην κλιματική αλλαγή και της βάσει κανόνων διακυβέρνησης του συλλογικού θαλάσσιου χώρου.
- Δεδομένου ότι η Ένωση και τα κράτη μέλη της είναι συμβαλλόμενα μέρη της συμφωνίας στο πλαίσιο της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για το Δίκαιο της Θάλασσας σχετικά με τη διατήρηση και τη βιώσιμη χρήση της θαλάσσιας βιοποικιλότητας σε περιοχές πέραν της εθνικής δικαιοδοσίας (συμφωνία BBNJ), η Ένωση δεσμεύεται να προωθήσει τη διατομεακή συνεργασία. Η υποστήριξη των καταφυγίων φαλαινών από την Ένωση και ο μετριασμός των σωρευτικών επιπτώσεων στα κητώδη στο πλαίσιο της ΔΕΦ παρέχουν έναν πρακτικό μηχανισμό για την εφαρμογή του πλαισίου BBNJ. Με τον τρόπο αυτόν διασφαλίζεται ότι η ΔΕΦ συμβάλλει στο παγκόσμιο δίκτυο περιοχικών εργαλείων διαχείρισης και στην προστασία της βιοποικιλότητας στην ανοικτή θάλασσα.
- Δεδομένου ότι η Ένωση και τα κράτη μέλη της είναι επίσης συμβαλλόμενα μέρη της σύμβασης για τη διατήρηση των αποδημητικών ειδών της άγριας πανίδας (CMS), η Ένωση αποδίδει ιδιαίτερη σημασία στη διατήρηση των μεταναστευτικών κητωδών σε όλο το εύρος εξάπλωσής τους. Η ΔΕΦ διαδραματίζει καίριο ρόλο στην προώθηση των στόχων της CMS, ενθαρρύνοντας την ανάληψη συντονισμένης διεθνούς δράσης για την αντιμετώπιση των απειλών κατά των κητωδών, συμπεριλαμβανομένων της υποβάθμισης των οικοτόπων, των σωρευτικών επιπτώσεων που προκαλούν οι ανθρώπινες δραστηριότητες και άλλων πιέσεων που επηρεάζουν τα μεταναστευτικά είδη σε όλες τις εθνικές δικαιοδοσίες και σε περιοχές πέραν της εθνικής δικαιοδοσίας.
- Η προτεινόμενη θέση μπορεί επίσης να συμβάλει στην εκπλήρωση των υποχρεώσεων της Ένωσης βάσει του παγκόσμιου πλαισίου για τη βιοποικιλότητα Kunming-Montreal. Με την προώθηση ενός θεματολογίου με γνώμονα τη διατήρηση, η Ένωση αναλαμβάνει δράση για την επίτευξη του στόχου 3 (στόχος «30x30») μέσω του καθορισμού και της αποτελεσματικής διαχείρισης καταφυγίων φαλαινών, και του στόχου 4, ο οποίος απαιτεί επείγουσες δράσεις διαχείρισης για την ανάσχεση της ανθρωπογενούς εξαφάνισης απειλούμενων ειδών και την προώθηση της αποκατάστασής τους. Δεδομένου ότι τόσο η Ένωση όσο και τα κράτη μέλη είναι συμβαλλόμενα μέρη της σύμβασης για τη βιολογική ποικιλότητα (ΣΒΠ), η ΔΕΦ εξακολουθεί να αποτελεί κρίσιμο φόρουμ για τη μετουσίωση αυτών των παγκόσμιων στόχων σε επιτόπια μέτρα.

3.3. Αποκλειστική εξωτερική αρμοδιότητα

Η αρμοδιότητα της Ένωσης για την έγκριση της προτεινόμενης θέσης είναι αποκλειστική σύμφωνα με το άρθρο 3 παράγραφος 2 της ΣΛΕΕ. Σύμφωνα με τη διάταξη αυτή, η Ένωση

²⁵ Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών, Το ευρωπαϊκό σύμφωνο για τους ωκεανούς [COM(2025) 281 final].

έχει αποκλειστική αρμοδιότητα για τη σύναψη διεθνούς συμφωνίας —ή την έκδοση πράξεων στο πλαίσιο οργάνου που έχει συσταθεί βάσει τέτοιας συμφωνίας— κατά το μέτρο που οι πράξεις αυτές ενδέχεται να επηρεάσουν τους κοινούς κανόνες ή να μεταβάλουν την εμβέλειά τους.

Σύμφωνα με την πάγια νομολογία του Δικαστηρίου, τέτοιο ενδεχόμενο επηρεασμού υφίσταται όταν οι διεθνείς δεσμεύσεις εμπίπτουν σε τομέα που καλύπτεται ήδη σε μεγάλο βαθμό από τους κανόνες της Ένωσης²⁶. Αυτό ισχύει για την προστασία των κητωδών, για την οποία η Ένωση έχει θεσπίσει ολοκληρωμένο και αυστηρό νομικό πλαίσιο, όπως καταδεικνύεται στην ενότητα 3.2 (βλ. κατάλογο σχετικών κανονιστικών πράξεων).

Οι εσωτερικοί κανόνες της Ένωσης αποτελούν ένα συνεκτικό σύστημα αυστηρής προστασίας που δεν αφήνει κανένα περιθώριο στα κράτη μέλη να θεσπίζουν αποκλίνοντα πρότυπα. Δεδομένου ότι οι πράξεις της ΔΕΦ, όπως οι τροποποιήσεις του προσαρτήματος της ΔΣΡΦ, ρυθμίζουν τις ίδιες τις δραστηριότητες (σύλληψη, θανάτωση και εμπόριο) τις οποίες απαγορεύει η εσωτερική νομοθεσία της Ένωσης, κάθε διεθνής απόφαση επί των θεμάτων αυτών εμπίπτει κατ' ανάγκη στο πεδίο εφαρμογής των εν λόγω κανόνων της Ένωσης, με αποτέλεσμα, σύμφωνα με την πάγια νομολογία του Δικαστηρίου, να υφίσταται ενδεχόμενο επηρεασμού κατά την έννοια του άρθρου 3 παράγραφος 2 της ΣΛΕΕ²⁷. Στο πλαίσιο αυτό, όπως έχει ήδη επιβεβαιώσει η πάγια νομολογία²⁸, το γεγονός ότι δεν υπάρχει αντίθεση μεταξύ των πράξεων της ΔΕΦ και του δικαίου της Ένωσης δεν ασκεί επιρροή.

Κατά συνέπεια, δεδομένου ότι το αντικείμενο των προς έκδοση πράξεων εμπίπτει σε τομέα που καλύπτεται σε μεγάλο βαθμό από τους κοινούς κανόνες της Ένωσης, μόνο η Ένωση έχει το δικαίωμα να αναλάβει τέτοιες δεσμεύσεις, εμποδίζοντας τα κράτη μέλη να ενεργούν μεμονωμένα κατά τρόπο που θα μπορούσε να μεταβάλει το πεδίο εφαρμογής ή την ακεραιότητα του καθεστώτος προστασίας της Ένωσης.

3.4. Αναγκαιότητα και σκοπιμότητα της θέσης της Ένωσης

Δεδομένου ότι οι προς έκδοση πράξεις εμπίπτουν στην αποκλειστική αρμοδιότητα της Ένωσης σύμφωνα με το άρθρο 3 παράγραφος 2 της ΣΛΕΕ, είναι αναγκαίο να καθοριστεί η θέση της Ένωσης επί των θεμάτων αυτών.

Επιπρόσθετα, καθώς οι φάλαινες και άλλα κητώδη είναι άκρως μεταναστευτικά είδη, η διατήρησή τους αποτελεί εγγενώς διασυνοριακή πρόκληση την οποία δεν μπορούν να διαχειριστούν μεμονωμένα τα κράτη μέλη.

Δεδομένου ότι η Ένωση έχει καθεστώς παρατηρητή στη ΔΕΦ, η επιρροή της μεγιστοποιείται μόνο όταν τα 24 κράτη μέλη που είναι συμβαλλόμενα μέρη της ΔΣΡΦ ψηφίζουν ως ενιαίο σύνολο.

Ο πολυετής χαρακτήρας των προηγούμενων αποφάσεων του Συμβουλίου (που εκδόθηκαν στις 13 Δεκεμβρίου 2011²⁹ και στις 20 Δεκεμβρίου 2017³⁰ αντίστοιχα βάσει προτάσεων της

²⁶ Βλ. για παράδειγμα, γνωμοδότηση 3/15 (Συνθήκη του Μαρακές για τη διευκόλυνση της πρόσβασης σε δημοσιευμένα έργα για τα άτομα που είναι τυφλά, τα άτομα με μειωμένη όραση ή με πρόβλημα ανάγνωσης εντύπων με άλλο τρόπο), [EU:C:2017:114](#), σκέψη 105.

²⁷ Γνωμοδότηση 1/13 (Σύμβαση της Χάγης του 1980), της 14ης Οκτωβρίου 2014, [ECLI:EU:C:2014:2303](#), σκέψη 71 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία.

²⁸ Βλ. για παράδειγμα, γνωμοδότηση 3/15 (Συνθήκη του Μαρακές για τη διευκόλυνση της πρόσβασης σε δημοσιευμένα έργα για τα άτομα που είναι τυφλά, τα άτομα με μειωμένη όραση ή με πρόβλημα ανάγνωσης εντύπων με άλλο τρόπο), [EU:C:2017:114](#), σκέψη 113.

²⁹ Council Decision of 13 December 2011 (ST 17641 2011 COR 1) establishing the position to be adopted, on behalf of the European Union, regarding proposed amendments to the International Convention for

Επιτροπής³¹) και η σταθερή προσέγγιση πολιτικής που παρείχαν επέτρεψαν στην Ένωση και στα κράτη μέλη της που είναι συμβαλλόμενα μέρη της ΔΣΡΦ να συμμετέχουν πιο προορατικά σε θέματα της ΔΕΦ, να ανταποκρίνονται σε σύντομο χρονικό διάστημα σε αιτήματα κυβερνήσεων τρίτων χωρών και να συμβάλλουν με συνέπεια στα αποτελέσματα διατήρησης. Επομένως, για να διατηρηθούν αυτή η δυναμική και η προβλεψιμότητα, η παρούσα πρόταση απόφασης υιοθετεί την ίδια προσέγγιση πολλαπλών συνόδων, καθορίζοντας τη συντονισμένη θέση της Ένωσης για τις συνόδους της ΔΕΦ το 2026, το 2028 και το 2030.

4. ΝΟΜΙΚΗ ΒΑΣΗ

4.1. Διαδικαστική νομική βάση

Η ΔΕΦ είναι όργανο που έχει συσταθεί από συμφωνία, και συγκεκριμένα τη ΔΣΡΦ.

Οι πράξεις τις οποίες καλείται να θεσπίσει η ΔΕΦ συνιστούν πράξεις που παράγουν έννομα αποτελέσματα, για τους ακόλουθους λόγους:

- **Οι τροποποιήσεις του προσαρτήματος της ΔΣΡΦ** θα παράγουν έννομα αποτελέσματα για τα κράτη μέλη που είναι συμβαλλόμενα μέρη της συμφωνίας, διότι είναι δεσμευτικές βάσει του διεθνούς δικαίου σύμφωνα με το άρθρο I παράγραφος 1 της ΔΣΡΦ, το οποίο προβλέπει ότι το προσαρτήμα αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα της σύμβασης, σε συνδυασμό με το άρθρο V παράγραφος 3 της ΔΣΡΦ που ρυθμίζει τη διαδικασία και την έναρξη ισχύος των τροποποιήσεων του προσαρτήματος, εκτός εάν υποβληθεί ένσταση από συμβαλλόμενη κυβέρνηση.
- **Τα ψηφίσματα, οι εισηγήσεις και οι αποφάσεις της ΔΕΦ** συνιστούν πράξεις που παράγουν έννομα αποτελέσματα. Όσον αφορά τις εισηγήσεις βάσει του άρθρου VI της σύμβασης που εκδίδονται υπό μορφή ψηφισμάτων, το Διεθνές Δικαστήριο έχει αποφανθεί στην απόφασή του της 31ης Μαρτίου 2014, Φαλινοθηρία στην Ανταρκτική (Αυστραλία κατά Ιαπωνίας· παρέμβαση της Νέας Ζηλανδίας) ότι — παρά το γεγονός ότι τα ψηφίσματα αυτά δεν είναι δεσμευτικά— «όταν εγκρίνονται με συναίνεση ή με ομοφωνία, μπορεί να είναι σημαντικά για την ερμηνεία της σύμβασης ή του προσαρτήματός της» (σκέψη 46). Μη νομικά δεσμευτική πράξη διεθνούς οργανισμού η οποία θεσπίζει μεταγενέστερη συμφωνία των συμβαλλόμενων μερών σχετικά με την ερμηνεία νομικά δεσμευτικών κανόνων διεθνούς συμφωνίας συνιστά πράξη που παράγει έννομα αποτελέσματα κατά την έννοια του άρθρου 218 παράγραφος 9 της ΣΛΕΕ. Βάσει του άρθρου I παράγραφος 3 των διαδικαστικών κανόνων της ΔΕΦ, τα ψηφίσματα εγκρίνονται με συναίνεση. Με βάση τα ανωτέρω, τα ψηφίσματα που εκδίδονται κατά τις συνόδους της ΔΕΦ και καλύπτονται από την παρούσα απόφαση ενδέχεται να συνιστούν πράξεις που παράγουν έννομα αποτελέσματα. Όσον αφορά τις αποφάσεις, από το άρθρο Ε των

the Regulation of Whaling and its Schedule [Απόφαση του Συμβουλίου, της 13ης Δεκεμβρίου 2011 (ST 17641 2011 COR 1), για τον καθορισμό της θέσης που πρέπει να ληφθεί, εξ ονόματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όσον αφορά τις προτεινόμενες τροποποιήσεις της Διεθνούς Σύμβασης για τη ρύθμιση της φαλινοθηρίας και του προσαρτήματός της].

³⁰ Council Decision of 12 December 2017 (ST 14970 2017 INIT) on the position to be adopted, on behalf of the European Union, in relation to matters falling within its competence, at the next three meetings of the International Whaling Commission, including related intersessional meetings [Απόφαση του Συμβουλίου, της 12ης Δεκεμβρίου 2017 (ST 14970 2017 INIT), σχετικά με τη θέση που πρέπει να ληφθεί, εξ ονόματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όσον αφορά θέματα που εμπίπτουν στην αρμοδιότητά της, στις τρεις επόμενες συνόδους της Διεθνούς Επιτροπής Φαλινοθηρίας, συμπεριλαμβανομένων των σχετικών μεταξύ συνόδων συνεδριάσεων].

³¹ COM(2011) 495 τελικό και COM(2017) 463 final.

διαδικαστικών κανόνων της ΔΕΦ προκύπτει ότι ο όρος αυτός αναφέρεται σε μεικτό σύνολο πράξεων, συμπεριλαμβανομένων των πράξεων που αναφέρονται στο άρθρο I των διαδικαστικών κανόνων, το οποίο αναφέρεται σε τροποποιήσεις των προσαρτημάτων της ΔΣΡΦ, σε εισηγήσεις βάσει του άρθρου VI και σε ψηφίσματα, καθώς και σε «άλλες αποφάσεις». Επομένως, οι αποφάσεις της ΔΕΦ είναι εν μέρει νομικά δεσμευτικές, ενώ κατά το υπόλοιπο μέρος υπάγονται στη ανωτέρω λογική που διέπει τα ψηφίσματα. Στο πλαίσιο αυτό, οι αποφάσεις που εκδίδονται κατά τις συνόδους της ΔΕΦ και καλύπτονται από την παρούσα απόφαση ενδέχεται να συνιστούν πράξεις που παράγουν έννομα αποτελέσματα.

Οι προς έκδοση πράξεις δεν συμπληρώνουν ούτε τροποποιούν το θεσμικό πλαίσιο της συμφωνίας.

Συνεπώς, η διαδικαστική νομική βάση για την προτεινόμενη απόφαση είναι το άρθρο 218 παράγραφος 9 της ΣΛΕΕ.

4.2. Ουσιαστική νομική βάση

Στο πλαίσιο της ΔΕΦ, ο κύριος στόχος και το περιεχόμενο των προς έκδοση πράξεων αφορούν την προστασία του περιβάλλοντος, ιδίως i) την εξασφάλιση αποτελεσματικού διεθνούς ρυθμιστικού πλαισίου για τη διατήρηση και τη διαχείριση των θαλασσινών· ii) τη διασφάλιση σημαντικής βελτίωσης της κατάστασης διατήρησης των θαλασσινών και άλλων κητωδών· και iii) την υπαγωγή όλων των θαλασσινοθηρικών δραστηριοτήτων των μελών της ΔΕΦ στον έλεγχο της ΔΕΦ. Ως εκ τούτου, η ουσιαστική νομική βάση για την προτεινόμενη απόφαση είναι το άρθρο 192 παράγραφος 1 της ΣΛΕΕ.

Η παρούσα πρόταση για την ουσιαστική νομική βάση δεν θίγει την αποκλειστική αρμοδιότητα της ΕΕ στον τομέα της διατήρησης των θαλάσσιων βιολογικών πόρων σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 3 παράγραφος 1 στοιχείο δ) σε συνδυασμό με το άρθρο 38, το άρθρο 43 και το παράρτημα I της Συνθήκης και, κατ' επέκταση, όλων των ζώντων θαλάσσιων πόρων στο πλαίσιο της κοινής αλιευτικής πολιτικής³². Αυτό δεν δημιουργεί προηγούμενο για τυχόν μελλοντικές διαπραγματεύσεις σχετικά με τη διατήρηση και τη διαχείριση των ζώντων θαλάσσιων πόρων που εμπίπτουν στην κοινή αλιευτική πολιτική.

4.3. Συμπέρασμα

Η νομική βάση της προτεινόμενης απόφασης θα πρέπει να είναι το άρθρο 192 παράγραφος 1 της ΣΛΕΕ, σε συνδυασμό με το άρθρο 218 παράγραφος 9 της ΣΛΕΕ.

5. ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΣ ΕΚΔΟΣΗ ΠΡΑΞΗΣ

Δεδομένου ότι οι πράξεις της ΔΕΦ ενδέχεται να συνεπάγονται τροποποιήσεις του προσαρτήματος της σύμβασης, οι οποίες είναι δεσμευτικές βάσει του διεθνούς δικαίου, είναι σκόπιμο να δημοσιευθούν στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης* μετά την έκδοσή τους.

³² EE L 354 της 28.12.2013, σ. 22.

Πρόταση

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

σχετικά με τη θέση που πρέπει να ληφθεί, εξ ονόματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όσον αφορά θέματα που εμπίπτουν στην αρμοδιότητά της, στις τρεις επόμενες συνόδους της Διεθνούς Επιτροπής Φαλαιοθηρίας, συμπεριλαμβανομένων των σχετικών μεταξύ συνόδων συνεδριάσεων

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 192 παράγραφος 1, σε συνδυασμό με το άρθρο 218 παράγραφος 9,

Έχοντας υπόψη την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Η Διεθνής Σύμβαση για τη ρύθμιση της φαλινοθηρίας (ΔΣΡΦ) (στο εξής: συμφωνία) άρχισε να ισχύει στις 10 Δεκεμβρίου 1948.
- (2) Σύμφωνα με το άρθρο III παράγραφος 2 και το άρθρο V της ΔΣΡΦ, η Διεθνής Επιτροπή Φαλινοθηρίας (ΔΕΦ) μπορεί να εκδίδει αποφάσεις, συμπεριλαμβανομένων τροποποιήσεων του προσαρτήματος της ΔΣΡΦ. Το άρθρο VI της ΔΣΡΦ επιτρέπει στη ΔΕΦ να προβαίνει σε εισηγήσεις. Τα άρθρα Ε και Ι των διαδικαστικών κανόνων της ΔΕΦ ορίζουν περαιτέρω ότι η ΔΕΦ μπορεί επίσης να εκδίδει ψηφίσματα και άλλες αποφάσεις.
- (3) Η ΔΕΦ, κατά την 70ή, 71η και 72η σύνοδό της τα έτη 2026, 2028 και 2030, καθώς και κατά τη διάρκεια τυχόν σχετικών μεταξύ συνόδων συνεδριάσεων, αναμένεται να εξετάσει και να εγκρίνει τροποποιήσεις του προσαρτήματος της ΔΣΡΦ και να εκδώσει διάφορα ψηφίσματα, εισηγήσεις και αποφάσεις. Οι πράξεις αυτές μπορεί να αφορούν τη ρύθμιση της εμπορικής και της επιστημονικής φαλινοθηρίας καθώς και της φαλινοθηρίας που αποσκοπεί στην επιβίωση των αυτοχθόνων πληθυσμών, τη δημιουργία και τη διαχείριση καταφυγίων φαλαινών και τη θέσπιση μέτρων διατήρησης και καλής διαβίωσης για τα κητώδη.
- (4) Οι προς έκδοση πράξεις της ΔΕΦ, εφόσον εγκριθούν, θα παράγουν έννομα αποτελέσματα για τα κράτη μέλη που είναι συμβαλλόμενα μέρη της ΔΣΡΦ.
- (5) Η Ένωση έχει θεσπίσει ολοκληρωμένο εσωτερικό νομικό πλαίσιο για την προστασία όλων των ειδών κητωδών. Η θέση της Ένωσης στο πλαίσιο της ΔΕΦ θα πρέπει να καθοδηγείται από τον στόχο της διασφάλισης υψηλού επιπέδου προστασίας των κητωδών, σύμφωνα με το εσωτερικό περιβαλλοντικό κεκτημένο της Ένωσης και τις διεθνείς δεσμεύσεις της. Η θέση αυτή θα πρέπει να αντανakλά τις στρατηγικές προτεραιότητες του ευρωπαϊκού συμφώνου για τους ωκεανούς, αναγνωρίζοντας τον ουσιαστικό ρόλο των υγρών πληθυσμών κητωδών στη φυσική παγίδευση του άνθρακα και, παράλληλα, προωθώντας τα υψηλότερα πρότυπα καλής διαβίωσης των ζώων σύμφωνα με την αναγνώριση των ζώων ως ευαίσθητων όντων δυνάμει του άρθρου 13 της ΣΛΕΕ. Κατά συνέπεια, είναι προς το συμφέρον της Ένωσης να προωθήσει την

καθιέρωση ισοδύναμης προστασίας σε παγκόσμιο επίπεδο, μεταξύ άλλων στο πλαίσιο της ΔΕΦ, ώστε να διασφαλιστεί η συνέπεια με τις πολιτικές της Ένωσης και να αποτραπεί η υπονόμηση των προτύπων της Ένωσης.

- (6) Επομένως, είναι αναγκαίο να καθοριστεί η θέση που πρέπει να ληφθεί εξ ονόματος της Ένωσης στο πλαίσιο της ΔΕΦ όσον αφορά τις τροποποιήσεις του προσαρτήματος της ΔΣΡΦ και τα προς έκδοση ψηφίσματα και αποφάσεις της ΔΕΦ σχετικά με τη ρύθμιση της εμπορικής και της επιστημονικής φαινοθηρίας καθώς και της φαινοθηρίας που αποσκοπεί στην επιβίωση των αυτοχθόνων πληθυσμών, τη δημιουργία και τη διαχείριση καταφυγίων φαινών και τη θέσπιση μέτρων διατήρησης και καλής διαβίωσης για τα κητώδη.
- (7) Η θέση της Ένωσης πρόκειται να εκφραστεί από τα κράτη μέλη της Ένωσης που εκπροσωπούνται στη ΔΕΦ, τα οποία ενεργούν από κοινού προς το συμφέρον της Ένωσης,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΠΟΦΑΣΗ:

Άρθρο 1

Η θέση που πρέπει να ληφθεί εξ ονόματος της Ένωσης στην 70ή, 71η και 72η σύνοδο της ΔΕΦ, συμπεριλαμβανομένων των σχετικών μεταξύ συνόδων συνεδριάσεων, καθορίζεται στο παράρτημα της παρούσας απόφασης.

Άρθρο 2

Η θέση που αναφέρεται στο άρθρο 1 εκφράζεται από τα κράτη μέλη που εκπροσωπούνται στη ΔΕΦ και ενεργούν από κοινού προς το συμφέρον της Ένωσης.

Άρθρο 3

Ελάχιστος σημασίας αλλαγές τεχνικού χαρακτήρα στη θέση που καθορίζεται στο παράρτημα επιτρέπεται να συμφωνηθούν χωρίς περαιτέρω απόφαση του Συμβουλίου.

Άρθρο 4

Η παρούσα απόφαση αρχίζει να ισχύει από την ημερομηνία έκδοσής της.

Βρυξέλλες,

*Για το Συμβούλιο
Ο/Η Πρόεδρος*